

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 8. maijā *

Lieta C-14/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 68. un 234. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2006. gada 21. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 22. janvārī, tiesvedībā

Ingenieurbüro Michael Weiss und Partner GbR

pret

Industrie- und Handelskammer Berlin,

piedaloties

Nicholas Grimshaw & Partners Ltd.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*] (referents), tiesneši U. Lehmuss [*U. Lohmus*] un J. Klučka [*J. Klučka*], P. Linda [*P. Lindh*], un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2007. gada 24. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Ingenieurbüro Michael Weiss und Partner GbR* vārdā — N. TreTERS [*N. Tretter*],
Rechtsanwalt,
- *Industrie- und Handelskammer Berlin* vārdā — H. Reške-Keslers [*H. Raeschke-Kessler*], *Rechtsanwalt*,
- *Nicholas Grimshaw & Partners Ltd* vārdā — P. A. Brands [*P.-A. Brand*] un
U. Karpenšteins [*U. Karpenstein*], *Rechtsanwälte*,
- Čehijas valdības vārdā — T. Bočekš [*T. Boček*], pārstāvis,
- Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un A. L. Dirēna
[*A.-L. During*], pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz
V. Ferante [*W. Ferrante*], *avvocato dello Stato*,

— Slovēkijas valdības vārdā — J. Čorba [*J. Čorba*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — V. Bogensbergers [*W. Bogensberger*], pēc tam A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*] un S. Grīnheida [*S. Grünheid*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2007. gada 29. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerc-lietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs (OV L 160, 37. lpp.) 8. pantu.

- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā *Industrie- und Handelskammer Berlin* (turpmāk tekstā — “*IHK Berlin*”) pret arhitektu biroju *Nicholas Grimshaw & Partners Ltd* (turpmāk tekstā — “*Grimshaw* birojs”), sabiedrību, kas nodibināta atbilstoši Anglijas tiesībām, par prasību atlīdzināt zaudējumus kādas ēkas nepietiekamas plānošanas dēļ, un šī pēdējā minētā sabiedrība uzaicināja piedalīties tiesvedībā *Ingenieurbüro Michael Weiss und Partner GbR* (turpmāk tekstā — “*Weiss* birojs”), kas reģistrēts Āhenē.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų un starptautiskās tiesības

3 Regulas Nr. 1348/2000 preambulas astotais un desmitais apsvērumi ir formulēti šādi:

“(8) Lai nodrošinātu šīs regulas efektivitāti, iespēja atteikties izsniegt dokumentus ir tikai ārkārtas situācijās.

[..]

(10) Adresāta interešu aizsardzībai izsniegšana būtu jāveic tās vietas oficiālajā valodā vai vienā no oficiālajām valodām, kurā to veic, vai arī citā izcelsmes dalībvalsts valodā, kuru adresāts saprot.”

4 Šīs regulas 4. panta 1. punktā paredzēts:

“Tiesas dokumentus tieši un pēc iespējas drīzāk nosūta iestādēm, kas izraudzītas, pamatojoties uz 2. pantu.”

5 Minētās regulas 5. pantā ar nosaukumu “Dokumentu tulkošana” noteikts:

“1. Sūtītāja iestāde, kurai iesniedzējs iesniedz dokumentu nosūtīšanai, paziņo, ka adresāts var atteikties to pieņemt, ja tas nav kādā no 8. pantā noteiktajām valodām.

2. Iesniedzējs sedz visas tulkošanas izmaksas pirms dokumenta nosūtīšanas, neietekmējot visus turpmākus tiesas vai kompetentas iestādes lēmumus par šādu izmaksu segšanu.”

6 Regulas Nr. 1348/2000 8. pantā ar nosaukumu “Atteikums pieņemt dokumentu” paredzēts:

“1. Saņēmēja iestāde informē adresātu, ka viņš var atteikties pieņemt dokumentu izsniegšanai, ja tas nav kādā no šīm valodām:

a) saņēmējas dalībvalsts oficiālajā valodā vai, ja šajā valstī ir vairākas oficiālās valodas, tās vietas oficiālajā valodā vai valodās, kurā veic izsniegšanu;

vai

b) sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot.

2. Ja saņēmēja iestāde ir informēta, ka adresāts atsakās pieņemt dokumentu saskaņā ar 1. punktu, tā nekavējoties informē sūtītāju iestādi ar 10. pantā noteikto apliecinājumu un nosūta atpakaļ lūgumu un dokumentus, kas ir jāpārtulko.”

7 Šīs pašas regulas 19. panta 1. punktā noteikts:

“Ja tiesas pavēste [dokuments, ar kuru ierosina lietu] vai līdzvērtīgs dokuments bija jānosūta citai dalībvalstij izsniegšanas nolūkā saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, bet atbildētājs nav ieradies, spriedums netiek pasludināts, kamēr nav konstatēts, ka:

- a) dokuments tika izsniegts veidā, kas noteikts saņēmējas dalībvalsts tiesību aktos dokumentu izsniegšanai lietās pret personām, kuras atrodas tās teritorijā; vai

- b) dokuments tika faktiski nodots atbildētājam vai viņa dzīvesvietā ar citu šajā konvencijā noteiktu metodi;

un ka abos šajos gadījumos izsniegšana tika veikta pietiekami laicīgi, lai atbildētājs varētu sagatavoties aizstāvībai.”

- 8 Pārējos Regulas Nr. 1348/2000 19. panta punktus ir minēti īpaši gadījumi, kas attiecas uz atbildētāju, kurš neierodas tiesā.
- 9 Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 26. pants ir formulēts šādi:

“1. Ja atbildētājs, kura domicils atrodas vienā no dalībvalstīm, ir iesūdzēts tiesā citā dalībvalstī un neierodas tiesā, tiesa pēc pašas ierosmes paziņo, ka tai nav jurisdikcijas, ja vien jurisdikciju neatvasina no šīs regulas noteikumiem.

2. Tiesa pārtrauc lietas izskatīšanu, kamēr nav pierādīts, ka atbildētājs laikus ir varējis saņemt dokumentu par lietas ierosināšanu vai līdzvērtīgu dokumentu, lai varētu nodrošināt sev aizstāvību, vai ka šajā sakarā ir veikti visi vajadzīgie pasākumi.

3. [...] Regulas (EK) Nr. 1348/2000 [...] 19. pantu piemēro šā panta 2. punkta noteikumu vietā, ja dokuments, uz kura pamata tiek ierosināta lieta, vai līdzvērtīgs dokuments jānosūta no vienas dalībvalsts uz citu saskaņā ar šo regulu.

4. Ja nepiemēro [...] Regulas (EK) Nr. 1348/2000 noteikumus, piemēro 15. pantu Hāgas 1965. gada [15. novembra] Konvencijā par tiesas un ārpus tiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu ārvalstīs, ja dokuments, kurš ir pamatā lietas ierosināšanai, vai līdzvērtīgs dokuments jāpārsūta uz ārvalstīm saskaņā ar minēto konvenciju.”

- 10 Turklāt Regulas Nr. 44/2001 34. panta 2. punktā paredzēts, ka dalībvalsts pasludinātais spriedums netiek atzīts citā dalībvalstī, ja “atbildētājam dokuments, ar kuru ierosināta lieta, vai līdzīgs dokuments nav uzrādīts pietiekami laicīgi, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību, ja vien atbildētājs nav uzsācis sprieduma pārsūdzēšanas procedūru, kad to bija iespējams darīt”.
- 11 Šādi noteikumi ir paredzēti arī 1968. gada 27. septembra Konvencijā par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), ko groza 1978. gada 9. oktobra Konvencija par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanas (OV L 304, 1. lpp. un grozītais teksts — 77. lpp.), 1982. gada 25. oktobra Konvencija par Grieķijas Republikas pievienošanas (OV L 388, 1. lpp.), 1989. gada 26. maija Konvencija par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanas (OV L 285, 1. lpp.) un 1996. gada 29. novembra Konvencija par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanas (OV 1997, C 15, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Briseles konvencija”).
- 12 Šīs konvencijas 20. pants attiecas uz procedūru neierašanās gadījumā.
- 13 Minētās konvencijas 27. panta 2. punktā paredzēts:

“Spriedumi netiek atzīti:

[..]

2. Ja atbildētājam, kas nav ieradies, dokuments, ar kuru ierosināta lieta, vai līdzvērtīgs dokuments nav izsniegts noteiktā kārtībā un pietiekami laicīgi, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību

[..].” [Neoficiāls tulkojums]

- ¹⁴ 1965. gada 15. novembra Hāgas Konvencijas par tiesas un ārpustiesas dokumentu izmantošanu civilajos un komerciālajos jautājumos [civilietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu ārvalstīs] (turpmāk tekstā — “1965. gada Hāgas konvencija”) 5. pantā paredzēts:

“[Saņēmējas] Valsts [Centrālā institūcija pati izsniedz dokumentu vai liek to izsniegt]:

- a) saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti [saņēmējas valsts tiesību aktos par dokumentu izsniegšanu valsts tiesvedībā] attiecībā uz personām, kas atrodas tās teritorijā, vai
- b) saskaņā ar [īpašu metodi, kuras] ievērošanu lūdz [prasītājs], izņemot gadījumus, kad [šāda metode] ir pretrunā ar [saņēmējas] valsts [tiesībām].

[..]

Ja dokuments ir [jāizsniedz] saskaņā ar šī panta [pirmo daļu], Centrālā institūcija var prasīt, lai dokuments būtu rakstīts [sagatavots] vai tulkots [tās valsts] oficiālajā valodā vai kādā no oficiālajām valodām.

[..]”

15 Šis konvencijas 15. panta pirmajā daļā noteikts:

“Kad [dokuments, ar kuru ierosināta lieta,] vai līdzvērtīgs dokuments ir bijis nosūtīts uz citu valsti [izsniegšanai] saskaņā ar šīs Konvencijas noteikumiem, un atbildētājs nav ieradies, tiesas [spriedums] nav jāpasludina, pirms nav noskaidrots, ka:

- a) dokuments tika [izsniegts] saskaņā ar dokumenta [saņēmējas valsts tiesību aktiem] par dokumentu [izsniegšanu valsts tiesvedībā] attiecībā uz personām, kas atrodas šīs valsts teritorijā, [vai]
- b) dokuments faktiski tika nodots atbildētājam vai nosūtīts uz tā dzīvesvietu kādā citā veidā, kas paredzēts šajā Konvencijā,

un ka katrā no šiem gadījumiem dokumentu [izsniegšana] tika veikta [savlaicīgi, lai atbildētājs varētu nodrošināt savu aizstāvību].”

16 1965. gada Hāgas konvencijas 20. panta pirmās daļas b) apakšpunktā ir norādīts, ka šī konvencija pieļauj, ka līgumslēdzējas valstis paredz atkāpes it īpaši attiecībā uz 5. panta trešo daļu attiecībā uz valodu izmantošanu.

Valsts tiesības

17 Dokuments, ar kuru ierosina lietu, ir definēts *Zivilprozessordnung* [Civilprocesa kodeksa] 253. pantā. Šī tiesību norma ir formulēta šādi:

“1. Prasība tiek celta, izsniedzot procesuālu rakstu (prasības pieteikums).

2. Prasības pieteikumā ir jāiekļauj:

1) lietas dalībnieku un tiesas nosaukums;

2) precīzs priekšmets un izmantotais juridiskais pamatojums, kā arī precīzi prasījumi.

3. Prasības pieteikumā ir arī jānorāda, ja no tā ir atkarīga kompetentās tiesas noteikšana, strīda priekšmeta vērtība, izņemot, ja tā ir noteikta naudas summa, un jāprecizē, vai ir iemesli, kas nepieļauj lietas izskatīšanu viena tiesneša sastāvā.

4. Turklāt vispārīgie noteikumi par sagatavošanas procesuālajiem rakstiem arī ir piemērojami prasības pieteikumam.”

18 *Zivilprozessordnung* 131. pants ar nosaukumu “Pievienojamie dokumenti” ir formulēts šādi:

“1. Dokumenti, kas ir lietas dalībnieka rīcībā un uz kuriem ir atsauce sagatavošanas procesuālajā rakstā, ir jāpievieno šim procesuālajam rakstam oriģināla vai kopijas formā.

2. Ja runa ir tikai par atsevišķām dokumenta teksta daļām, pietiek pievienot izrakstu, kurā iekļauta dokumenta ievaddaļa, kam ir nozīme lietā, nobeigums, datums un paraksts.

3. Ja pretējai pusei jau ir zināmi šie dokumenti vai tie ir ļoti apjomīgi, pietiek precīzi norādīt, kas ir šie dokumenti, piedāvājot ar tiem iepazīties.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

19 Pamatojoties uz līgumu par arhitekta pakalpojumu sniegšanu [turpmāk tekstā — “arhitektu līgums”], *IHK Berlin* pieprasa, lai *Grimshaw* birojs atlīdzina zaudējumus nepareizas plānošanas dēļ. *Grimshaw* birojs attiecīgajā līgumā bija apņēmis sniegt koncepcijas izstrādes pakalpojumus ēkas projektam Berlīnē.

20 Arhitektu līguma 3.2.6. punktā līgumslēdzējas puses vienojās:

“Pakalpojumi ir jāsniedz vācu valodā. Sarakste starp [*IHK Berlin*] un [*Grimshaw* biroju], iestādēm un publiskajām institūcijām ir jāveic vācu valodā.”

21 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka uz līgumu attiecas Vācijas tiesības (līguma 10.4. punkts) un strīda gadījumā jurisdikcija ir Berlīnes tiesām (līguma 10.2. punkts), un tas tika apstiprināts arī tiesas sēdē.

22 *Grimshaw* birojs iesaistīja prāvā *Weiss* biroju.

23 *IHK Berlin* prasības pieteikumā, kas ir daļa no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, tiek minēti dažādi prasījumu pamatojumam izmantoti pierādījumi. Šie dokumentārie pierādījumi ir pievienoti prasības pieteikumam, un lietas materiāli sastāv apmēram no 150 lapām.

24 Kā skaidro iesniedzējtiesa, to saturs turklāt daļēji ir atstāstīts prasības pieteikumā. Minētajos pielikumos ietilpst līgumslēdzēju pušu noslēgtais arhitektu līgums, papildu vienošanās šī līguma ietvaros, kā arī tās projekts, izraksts no pakalpojumu saraksta, daudz tādu dokumentu vai izrakstu no dokumentiem kā tehniskās atskaites vai kontu izraksti, kā arī vairākas vēstules, ieskaitot *Grimshaw* biroja vēstuli, kas attiecās uz saraksti ar uzņēmumiem, kas ir pilnvaroti konstatēt un izlabot attiecīgās kļūdas, par kurām pastāv strīds pamata prāvā.

- 25 Pēc tam, kad *Grimshaw* birojs vispirms atteicās pieņemt prasības pieteikumu tādēļ, ka nebija tulkojuma angļu valodā, 2003. gada 23. maijā tam uz Londonu tika nosūtīta šī prasības pieteikuma angļu valodas versija un neiztulkoti pielikumi vācu valodā.
- 26 Ar 2003. gada 13. jūnija procesuālo rakstu *Grimshaw* birojs norādīja uz paziņojuma neatbilstību tiesību aktiem, jo pielikumi nebija iztulkoti angļu valodā. Šā iemesla dēļ tas atteicās saņemt prasības pieteikumu, atsaucoties uz Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punktu, un uzskatīja, ka minētā prasības pieteikuma paziņošana nav spēkā. *Grimshaw* birojs izvirza iebildumu par noilgumu.
- 27 *Landgericht Berlin* [Berlīnes Apgabaltiesa] konstatēja, ka prasības pieteikums tika paziņots atbilstoši tiesību aktiem 2003. gada 23. maijā. *Grimshaw* apelācijas sūdzība *Kammergericht Berlin* [Berlīnes Augstākajā tiesā] tika noraidīta. *Weiss* birojs par apelācijas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Bundesgerichtshof* [Federālajā Augstākajā tiesā].
- 28 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Vācijas Procesuālo kodeksu prasības pieteikums, kurā ir atsauce uz pielikumiem, kopā ar tiem veido vienu veselu un atbildētāja rīcībā aizstāvībai ir jābūt visai vajadzīgajai informācijai, uz ko ir atsaucies prasītājs. Tādējādi nav pieļaujams izvērtēt prasības pieteikuma izsniegšanas spēkā esamību neatkarīgi no pielikumu izsniegšanas tikai tādēļ, ka galvenā informācija izriet jau no paša prasības pieteikuma un ka tiesības tikt uzklautam tiek aizsargātas tādēļ, ka attiecībā uz pielikumu saturu atbildētājs vēl var nodrošināt pietiekamu aizstāvību procesa gaitā.
- 29 Izņēmums no šī principa ir atļauts, ja tas būtiski netraucē atbildētājam saņemt vajadzīgo informāciju, piemēram, tādēļ, ka pielikums, kas nav pievienots prasības pieteikumam, ticis nosūtīts gandrīz vienlaicīgi ar prasības celšanu, vai tādēļ, ka atbildētājs jau pirms prasības celšanas bija iepazinies ar dokumentiem.

- 30 Iesniedzējtiesa atzīmē, ka šajā gadījumā visi dokumenti nebija zināmi *Grimshaw* birojam, tostarp tie, kas attiecas uz kļūdu konstatēšanu un labošanu, kā arī ar to saistītajām izmaksām. Šādi dokumenti nav uzskatāmi par nenozīmīgām detaļām, jo no to vērtējuma var būt atkarīgs lēmums par to, vai iesniegt iebildumu rakstu.
- 31 Iesniedzējtiesai rodas jautājums, vai *Grimshaw* birojs ir likumīgi atteicies saņemt prasības pieteikumu. Tā precizē, ka neviens no šā biroja struktūrvienību, kas pilnvarotas to pārstāvēt, personāla neprot vācu valodu.
- 32 Pēc *Bundesgerichtshof* domām, Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts var tikt interpretēts tā, ka nav iespējams atteikties saņemt nosūtīto dokumentu tādēļ, ka nav iztulkoti pielikumi.
- 33 Šajā tiesību normā nav minēts atteikums saņemt pielikumus. Turklāt standarta veidlapā, kas šīs regulas 4. panta 3. punkta pirmajā teikumā paredzēta pieprasījumiem par dokumentu nosūtīšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs, paredzēts, ka dokumenta būtība un valoda ir jānorāda tikai attiecībā uz nosūtāmo dokumentu (6.1. un 6.3. punkts), nevis uz pielikumiem, par kuriem ir jānorāda tikai to skaits (6.4. punkts).
- 34 Gadījumā, ja ir iespējams atteikties saņemt nosūtīto dokumentu tikai tādēļ, ka nav iztulkoti pielikumi, iesniedzējtiesa skaidro, ka, pēc tās domām, tikai tādēļ, ka līgums, kurā prasītājs un atbildētājs paredz, ka sarakstes valoda ir vācu valoda, nevar liegt atbildētājam tiesības atteikties saņemt dokumentu saskaņā ar Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

35 Šī klauzula nenozīme, ka atbildētājs saprot šo valodu šīs regulas izpratnē. Tomēr, kā norādīja iesniedzējtiesa, doktrīna nav nepārprotama, jo daži autori uzskata, ka klauzula par kādas valodas izmantošanu līgumtiesiskās attiecībās var ļaut pieņemt, ka šī valoda ir zināma minētās regulas izpratnē.

36 Visbeidzot, gadījumā, ja līguma klauzula neļauj pieņemt, ka attiecīgā valoda ir zināma, iesniedzējtiesai rodas jautājums, vai visos gadījumos ir iespējams atteikties saņemt nosūtīto prasības pieteikumu, kura pielikumi nav iztulkoti, vai arī pastāv izņēmumi, piemēram, ja atbildētāja rīcībā jau ir pielikumu tulkojums vai to saturs ir burtiski atstāstīts iztulkotajā prasības pieteikumā.

37 Tāpat arī varētu būt gadījumā, ja pievienotie dokumenti ir sagatavoti valodā, ko līgumslēdzējas puses likumīgi izvēlējušās līgumā. Iesniedzējtiesa min iespējami aizsargājamo vājāku līgumslēdzēju pušu gadījumu, piemēram, pārrobežu patērētājus, kas līgumā piekrituši, ka sarakste notiek profesionālās līgumslēdzējas puses valodā.

38 Tā tomēr atzīmē, ka pamata prāvā *Grimshaw* birojs noslēdza līgumu savas profesionālās darbības ietvaros. Tā nesaskata nekādu īpašu iemeslu aizsargāt šo biroju un tādējādi — nekādu vajadzību atzīt tā tiesības atteikties saņemt dokumentu.

39 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Regulas (EK) Nr. 1348/2000 [..] 8. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka adresātam nav tiesību atteikties pieņemt dokumentus, ja tikai izsniedzamā

dokumenta pielikumi nav saņēmējas dalībvalsts oficiālajā valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

vai Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka adresāts sūtītājas dalībvalsts valodu šīs regulas izpratnē "saprot" jau tāpēc vien, ka tas profesionālās darbības ietvaros ir noslēdzis ar prasītāju līgumu, kurā vienojies, ka sarakste notiks sūtītājas dalībvalsts valodā?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša:

vai Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka adresāts nedrīkst atsaukties uz šo tiesību normu, lai atteiktos saņemt dokumenta pielikumus, kas nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai vienā no sūtītājas dalībvalsts valodām, kuru adresāts saprot, ja viņš savas profesionālās darbības ietvaros ir noslēdzis līgumu, kurā vienojies, ka sarakste tiks veikta sūtītājas dalībvalsts valodā, un ja nosūtītie pielikumi attiecas uz šādu saraksti un ir izstrādāti līgumā paredzētajā valodā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 40 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izsniedzamā dokumenta adresātam nav tiesību atteikties to saņemt, ja tikai šā dokumenta pielikumi nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot.
- 41 Vispirms ir jāuzsver, ka Regula Nr. 1348/2000 ir piemērojama izsniedzamajiem dokumentiem, kas var būt ļoti dažādi, atkarībā no tā, vai runa ir par tiesas vai ārpus-tiesas dokumentiem, un — tiesas dokumentu gadījumā — atkarībā no tā, vai tas ir dokuments, ar kuru ierosina lietu, tiesas spriedums, izpildes līdzeklis vai jebkāds cits dokuments. Tiesai uzdotais jautājums attiecas uz dokumentu, ar kuru ierosina lietu.
- 42 Tā kā izsniedzamā dokumenta pielikumu loma un nozīme var būt dažāda atkarībā no šā dokumenta būtības, argumentācija un atbildes šajā spriedumā ir jāsniedz tikai par dokumentu, ar kuru ierosina lietu.
- 43 Šajā ziņā no Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka to dokumentu skaits un būtība, kas pievienojami dokumentam, ar kuru ierosina lietu, būtiski atšķiras atkarībā no tiesību sistēmas. Dažās no tām šādam dokumentam ir jāiekļauj tikai prasības priekšmets un faktiskā un juridiskā pamatojuma izklāsts, un dokumentārie pierādī-

jumi tiek nosūtīti atsevišķi, bet citās, piemēram, Vācijas, tiesību sistēmās pielikumi ir jānosūta vienlaicīgi ar prasības pieteikumu, kura neatņemamu sastāvdaļu tie veido.

44 Ir jāatzīst, ka Regulas Nr. 1348/2000 8. pantā nav minēti izsniedzamā dokumenta pielikumi. Tomēr šā panta 2. punktā esošā norāde uz “dokumentiem, kas ir jāpārtulko”, liek prasīt, ka dokuments var sastāvēt no vairākiem dokumentiem.

45 Tā kā Regulas Nr. 1348/2000 8. panta noteikumos nav lietderīgu norāžu, šī tiesību norma ir jāinterpretē, ņemot vērā tās mērķus un kontekstu un vispārīgi — pašas Regulas Nr. 1348/2000 mērķus un kontekstu (šajā sakarā skat. 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā *C-287/98 Linster, Recueil*, I-6917. lpp., 43. punkts).

46 Kā izriet no Regulas Nr. 1348/2000 preambulas otrā apsvēruma, tās mērķi ir uzlabot un paātrināt dokumentu nosūtīšanu. Šie mērķi ir atgādināti preambulas sestajā, septītajā un astotajā apsvērumā. Tādējādi astotajā preambulas apsvērumā ir norādīts, ka, “lai nodrošinātu šīs regulas efektivitāti, iespēja atteikties izsniegt dokumentus ir tikai ārkārtas situācijās”. Šīs regulas 4. panta 1. punktā turklāt paredzēts, ka tiesas dokumenti tiek nosūtīti pēc iespējas drīzāk.

47 Šos mērķus tomēr nedrīkst īstenot, jebkādā veidā vājinot tiesības uz aizstāvību (pēc analogijas attiecībā uz Regulu Nr. 44/2001 skat. 2006. gada 14. decembra spriedumu lietā *C-283/05 ASML*, Krājums, I-12041. lpp., 24. punkts). Šīs tiesības, kas izriet no tiesībām uz taisnīgu tiesu, kam veltīts Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — “ECTK”) 6. pants, ir pamattiesības, kas ir daļa no vispārīgajiem tiesību principiem, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *ASML*, 26. punkts).

- 48 Tādējādi ir jācenšas līdzsvarot procesuālo dokumentu nosūtīšanas efektivitātes un ātruma mērķus, kas vajadzīgi pareizai tiesvedībai, ar tiesību uz aizstāvību nodrošināšanas mērķi, tostarp, interpretējot Regulas Nr. 1348/2000 8. pantu un it īpaši izsniedzamā dokumenta jēdzienu, ja šis dokuments ir tas, ar kuru ierosina lietu, lai varētu noteikt, vai šādam dokumentam ir jāiekļauj pielikumi, ko veido dokumentārie pierādījumi.
- 49 Tomēr jāatzīst, ka šie Regulas Nr. 1348/2000 mērķi vien nav pietiekami, lai interpretētu dokumenta, ar kuru ierosina lietu, jēdzienu, kas iekļauts Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punktā, nolūkā noteikt, vai šāds dokuments var iekļaut vai arī tam ir jāiekļauj šie pielikumi. Tie neļauj arī noteikt, vai dokumenta, ar kuru ierosina lietu, tulkojums ir būtisks atbildētāja tiesību uz aizstāvību elements, kas varētu izskaidrot šīs regulas 8. pantā paredzētā tulkošanas pienākuma piemērojamību.
- 50 Regulas Nr. 1348/2000 interpretāciju tomēr nevar nodalīt no tiesu iestāžu sadarbības civillietās attīstības konteksta, kurā šī regula iekļauta, un it īpaši no Regulas Nr. 44/2001, kuras 26. panta 3. un 4. punktā ir skaidra atsauce uz Regulu Nr. 1348/2000.
- 51 Dažādas tiesību normas liek tiesai pirms aizmuguriska sprieduma taisīšanas vai tiesas sprieduma atzīšanas pārlicināties, vai dokumenta, ar kuru ierosina lietu, izsniegšanā ir tikušas ievērotas tiesības uz aizstāvību (attiecībā uz aizmugurisku spriedumu skat. it īpaši Regulas Nr. 1348/2000 19. panta 1. punktu, Regulas Nr. 44/2001 26. panta 2. punktu un Briseles konvencijas 20. panta otro daļu; attiecībā uz spriedumu atzīšanu skat. it īpaši Regulas Nr. 44/2001 34. panta 2. punktu un Briseles konvencijas 27. panta 2. punktu).

52 Pirms Regulas Nr. 1348/2000 stāšanās spēkā dokumentu pārrobežu nosūtīšana starp dalībvalstīm tika veikta saskaņā ar 1965. gada Hāgas konvenciju, uz kuru ir atsauce Regulas Nr. 44/2001 26. panta 4. punktā un Briseles konvencijas 20. panta trešajā daļā, vai starp dalībvalstīm noslēgtajiem divpusējiem līgumiem. Tomēr Hāgas konvencijā un lielākajā šo līgumu daļā nav paredzēts vispārīgs pienākums pārtulkot visus izsniedzamos dokumentus, jo valsts tiesas uzskatīja, ka tiesības uz aizstāvību tiek pietiekoši aizsargātas, ja izsniedzamā dokumenta adresāta rīcībā ir termiņš, kas tam ļauj iztulkot šo dokumentu un sagatavot savu aizstāvību.

53 Turklāt pašā Regulā Nr. 1348/2000 nav precizēts, vai tiesības atteikties saņemt neiztulkotu dokumentu pastāv arī gadījumā, ja izsniegšana notiek pa pastu saskaņā ar minētās regulas 14. pantu. Lai interpretētu šo tiesību normu, ir jāizvērtē skaidrojošais ziņojums konvencijai par tiesas un ārpustiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K.3. pantu, apstiprināts ar Eiropas Savienības Padomes 1997. gada 26. maija aktu (OV C 261, 1. lpp., turpmāk tekstā — “1997. gada konvencija”; skaidrojošā ziņojuma 26. punkts) un kura teksts izmantots Regulā Nr. 1348/2000 (šajā ziņā skat. 2005. gada 8. novembra spriedumu lietā C-443/03 *Leffler*, Krājums, I-9611. lpp., 47. punkts).

54 1997. gada konvencijas 14. panta 2. punkta par dokumentu izsniegšanu pa pastu komentārā norādīts:

“Šajā pantā tiek noteikts princips, ka ir pieļaujama dokumenta nosūtīšana pa pastu.

Tomēr dalībvalstis, lai sniegtu garantijas adresātiem, kas dzīvo tās teritorijā, drīkst precizēt nosacījumus, kuros tiem dokuments var tikt nosūtīts pa pastu. Piemēram, var tikt paredzēta prasība nosūtīt ierakstītu vēstuli vai piemērot Konvencijas noteikumus par dokumentu tulkošanu.” [Neoficiāls tulkojums]

55 Dažas dalībvalstis — pareizi vai nepareizi — ir interpretējušas Regulas Nr. 1348/2000 14. panta 1. punktu tādējādi, ka dokuments nav jātulko, ja dokumentu nosūta pa pastu, un uzskatījušas par vajadzīgu saskaņā ar šīs regulas 14. panta 2. punktu precizēt, ka netulkotu tiesas dokumentu izsniegšana nav pieļaujama (šajā sakarā skat. dalībvalstu paziņojumus saskaņā ar Regulas Nr. 1348/2000 23. pantu (OV 2001, C 151, 4. lpp.) un dalībvalstu paziņojumu pirmo atjaunoto redakciju (OV 2001, C 202, 10. lpp.)).

56 No attiecīgo tiesību normu 1965. gada Hāgas konvencijā, Briseles konvencijā un 1997. gada konvencijā, Regulās Nr. 1348/2000 un Nr. 44/2001, kā arī dalībvalstu paziņojumos saskaņā ar Regulas Nr. 1348/2000 14. panta 2. punktu vērtējuma izriet, ka nedz Kopienas likumdevējs, nedz dalībvalstis neuzskata, ka jomās, uz kurām attiecas šīs tiesību normas, dokumenta, ar kuru ierosina lietu, tulkojums, ko veic prasītājs, ir nepieciešams atbildētāja tiesību uz aizstāvību īstenošanai, jo atbildētājam vienkārši ir jābūt pietiekamam laikam, kas tam ļautu iztulkot šo dokumentu un sagatavot savu aizstāvību.

57 Šāda Kopienas likumdevēja un dalībvalstu izvēle nav pretrunā no ECTK izrietošo pamattiesību aizsardzībai. Šīs konvencijas 6. panta 3. punkta a) apakšpunkts, saskaņā ar kuru ikvienam apsūdzētajam ir tiesības *inter alia* tikt nekavējoties informētam viņam saprotamā valodā un detalizēti par viņam izvirzītās apsūdzības raksturu un

ieneslu, ir piemērojams tikai krimināltiesību jomā. Neviens ECTK noteikums neparedz dokumenta, ar kuru ierosina lietu, tulkošanu civillietās un komercietās.

58 Līdz ar to, ja Kopienas likumdevējs ir izvēlējis Regulas Nr. 1348/2000 8. pantā atļaut dokumenta adresātam atteikties to saņemt, ja tas nav tulkots saņēmējas dalībvalsts oficiālajā valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, kuru tas saprot, tad tas ir galvenokārt tāpēc, lai vienoti noteiktu, kam ir jānodrošina šāda dokumenta tulkojums un jāsedz izmaksas šā dokumenta izsniegšanas etapā.

59 Tā kā starptautisko tiesību un Kopienas tiesību vērtējums par tiesību uz aizstāvību principa piemērojamību un *inter alia* dokumenta, ar kuru ierosina lietu, tulkojuma vajadzība ir ļāvuši precizēt Regulas Nr. 1348/2000 8. panta mērķi, tieši ņemot vērā šo mērķi, ir jānosaka, ko ietver dokumenta izsniegšanas jēdziens šā 8. panta izpratnē, ja šis ir dokuments, ar kuru ierosina lietu, un ja šāds dokuments var, vai tam ir jāiekļauj pielikumā dokumentārie pierādījumi.

60 Regula Nr. 1348/2000 ir jāinterpretē neatkarīgi, lai to varētu vienveidīgi piemērot (iepriekš minētais spriedums lietā *Leffler*, 45. un 46. punkts). Tas pats attiecas uz Regulu Nr. 44/2001 un it īpaši tās jēdzienu “dokuments, ar kuru ierosina lietu,” šīs regulas 26. panta un 34. panta 2. punkta, kā arī atbilstošo Briseles konvencijas tiesību normu izpratnē.

61 Spriežot par Briseles konvencijas par spriedumu atzīšanu 27. panta 2. punkta interpretāciju, Tiesa definēja dokumenta, ar kuru ierosina lietu, vai līdzīga dokumenta

jēdzienu šīs tiesību normas izpratnē kā tādu, kas apzīmē dokumentu vai dokumentus, kuru izsniegšana atbildētājam, kas veikta atbilstoši tiesību aktu prasībām un savlaicīgi, ļauj tam izmantot savas tiesības, pirms sūtītājā dalībvalstī tiek pasludināts izpildāms spriedums (šajā sakarā skat. 1995. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-474/93 *Hengst Import, Recueil*, I-2113. lpp., 19. punkts).

⁶² Tādējādi Tiesa nosprieda, ka prāvā, kurā taisīts iepriekš minētais spriedums lietā *Hengst Import*, dokuments, ar kuru ierosina lietu, bija maksājuma uzdevuma (“decreto ingiuntivo”), ko izdeva Itālijas tiesnesis saskaņā ar Itālijas Civilprocesa kodeksa 641. pantu, un prasītāja prasības pieteikuma apvienojums. Tieši ar šo divu dokumentu izsniegšanu sākas termiņš, kurā atbildētājs var izvirzīt iebildumus. No otras puses, prasītājs nevar sagaidīt izpildāmu spriedumu pirms šī termiņa beigām (iepriekš minētais spriedums lietā *Hengst Import*, 20. punkts).

⁶³ Tiesa atzīmēja, ka “decreto ingiuntivo” ir vienkārša veidlapa, kas, lai to saprastu, ir jālasa kopā ar prasības pieteikumu. Un otrādi — tikai prasības pieteikuma izsniegšana vien neļauj atbildētājam noteikt, vai tam ir jāgatavo sava aizstāvība, jo bez “decreto ingiuntivo” tas nezina, vai tiesnesis ir pieņēmis vai noraidījis prasības pieteikumu. Turklāt tas, ka jāizsniedz gan “decreto ingiuntivo”, gan prasības pieteikums, atbilst Itālijas Civilprocesa kodeksa 643. pantam, no kura izriet, ka tas ir tiesvedības sākumpunkts (iepriekš minētais spriedums lietā *Hengst Import*, 21. punkts).

⁶⁴ No šī dokumenta, ar kuru ierosina lietu, patstāvīgā jēdziena, kā to interpretējusi Tiesa, izriet, ka šādam dokumentam ir jāiekļauj viens vai vairāki dokumenti, ja tie pēc būtības ir saistīti, kas atbildētājam ļauj saprast prasītāja prasības priekšmetu un pamatojumu, kā arī to, ka notiek tiesvedība, kurā tas var izmantot savas tiesības, vai nu aizstāvoties tiesvedībā, vai arī — kā tas bija prāvā, kurā pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā *Hengst Import*, — pārsūdzot spriedumu, kas taisīts, pamatojoties uz *ex parte* prasības pieteikumu.

- 65 Turklāt, kā atzīmēts šā sprieduma 43. punktā, dažu valstu tiesībās nav paredzēts, ka lietas materiālos ietilpstošie dokumentārie pierādījumi ir jāpievieno dokumentam, kas ir definējams kā dokuments, ar kuru ierosina lietu, bet ir atļauts tos nosūtīt atsevišķi. Tādējādi šādi dokumenti nav uzskatāmi par pēc būtības saistītiem ar dokumentu, ar kuru ierosina lietu, tajā ziņā, ka tie būtu nepieciešami, lai atbildētājs varētu saprast pret to celto prasību un to, ka notiek tiesvedība, bet tiem ir pierādījumu funkcija, kas ir nošķirama no pašas izsniegšanas mērķa.
- 66 Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka spriedumu atzišanas nosacījumi, kas paredzēti Regulā Nr. 44/2001, nav tik stingri kā Briseles konvencijā paredzētie.
- 67 Šīs regulas 34. panta 2. punktā nav iekļauta prasība, ko paredz Briseles konvencijas 27. panta 2. punkts, — ka dokumentam, ar kuru ierosina lietu, ir jābūt pienācīgi izsniegtam, lai akcentētu faktisku tiesību uz aizstāvību ievērošanu, kas tiek uzskatītas par ievērotām, ja atbildētājs ir zinājis par notiekošo tiesvedību un ir varējis pārsūdzēt pret to vērsto spriedumu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ASML*, 20. un 21. punkts).
- 68 Šis Regulas Nr. 44/2001 grozījums, salīdzinot ar Briseles konvenciju, atbalsta tādu izsniedzamā dokumenta, ja šis ir dokuments, ar kuru ierosina lietu, jēdziena interpretāciju, atbilstoši kurai šādam dokumentam ir jāiekļauj būtiska informācija, lai atbildētājs pirmām kārtām saprastu, ka notiek tiesvedība, bet ne visi dokumentārie pierādījumi, kas ļauj pierādīt dažādos faktiskos un tiesiskos apstākļus, ar kuriem prasība pamatota.
- 69 No šiem apsvērumiem izriet, ka Regulas Nr. 1348/2000 8. pantā paredzētais izsniedzamā dokumenta jēdziens tad, ja šis ir dokuments, ar kuru ierosina lietu, ir

interpretējams tā, ka dokumentārie pierādījumi, kam ir tikai pierādījuma funkcija un kas pēc būtības nav saistīti ar prasības pieteikumu tiktāl, ciktāl tie nav nepieciešami prasītāja prasības priekšmeta un pamatojuma izpratnei, nav izsniedzamā dokumenta neatņemama sastāvdaļa.

70 Šāda dokumenta jēdziena vērtējums, kas izriet no ECTK un it īpaši tās 6. panta 3. punkta a) apakšpunkta, kurš ir atgādināts šā sprieduma 57. punktā, ļauj izdarīt līdzīgus secinājumus krimināltiesību jomā. Pēc Eiropas Cilvēktiesību Tiesas domām, apsūdzības dokumentam ir jāļauj apsūdzētajam uzzināt ne tikai apsūdzības iemeslu, proti, tam pārņemtos materiālos faktus, kas ir apsūdzības pamatā, bet arī šo faktu detalizētu juridisko kvalifikāciju (skat. ECT 1999. gada 25. marta spriedumu lietā *Pélissier* un *Sassi* pret Franciju, *Recueil des arrêts et décisions* 1999-II, 51. punkts, kā arī 2006. gada 19. decembra spriedumu lietā *Mattei* pret Franciju, Nr. 34043/02, 34. punkts). *A contrario* tiesības uz aizstāvību nav apdraudētas tikai tādēļ, ka apsūdzības dokumentam nav pievienoti dokumentārie pierādījumi par apsūdzētajam pārņemtajiem faktiem.

71 Turklāt, spriežot saistībā ar ECTK 6. panta 3. punkta e) apakšpunktu, kurā atzītas apsūdzētā tiesības uz tulku, Eiropas Cilvēktiesību Tiesa nosprieda, ka šīs tiesības nav tik plašas, lai varētu pieprasīt visu dokumentālo pierādījumu vai oficiālo lietas materiālu rakstisku tulkojumu (ECT 1989. gada 19. decembra spriedums lietā *Kamasinski* pret Austriju, A sērija, Nr. 168, 74. punkts).

72 Tomēr, kā izriet no šā sprieduma 57. punktā konstatētā, tiesību uz aizstāvību aizsardzība civilietās un komercietās neiekļauj tik lielas prasības kā kriminālietās.

73 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punktā minētais jēdziens “izsniedzamais dokuments” tad, ja tas ir dokuments, ar kuru ierosina lietu, ir jāinterpretē kā tāds, kas apzīmē dokumentu vai dokumentus, kuru savlaicīga

izsniegšana atbildētājam ļauj izmantot savas tiesības sūtītājā valstī notiekošajā tiesvedībā. Šādam dokumentam ir jāļauj konkrēti noteikt vismaz prasības priekšmetu un pamatojumu, kā arī aicinājumu ierasties tiesā vai — atkarībā no procesa būtības — jādod iespēja celt prasību tiesā. Dokumenti, kam ir tikai pierādījumu funkcija un kas nav nepieciešami prasības priekšmeta un pamatojuma izpratnei, nav dokumenta, ar kuru ierosina lietu Regulas Nr. 1348/2000 izpratnē, neatņemama sastāvdaļa.

74 Šāda interpretācija atbilst Regulas Nr. 1348/2000 mērķiem uzlabot un paātrināt dokumentu nosūtīšanu. Dokumentāro pierādījumu tulkošanai var būt vajadzīgs daudz laika, un šis tulkojums katrā ziņā nav nepieciešams tās tiesvedības vajadzībām, kas notiks sūtītājas dalībvalsts tiesā šīs valsts valodā.

75 Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai dokumenta, ar kuru ierosina lietu, saturs ļauj atbildētājam izmantot savas tiesības sūtītājā valstī un tostarp noteikt pret to celtās prasības priekšmetu un pamatojumu, kā arī zināt, ka notiek tiesvedība.

76 Ja valsts tiesa uzskata, ka šis saturs nav pietiekams, ņemot vērā, ka daži būtiski fakti, kas saistīti ar prasību, ir iekļauti pielikumos, tai ir jācenšas atrisināt problēmu valsts procesuālo tiesību ietvaros, nodrošinot Regulas Nr. 1348/2000 pilnu efektivitāti saskaņā ar tās mērķi (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Leffler*, 69. punkts) un arī pēc iespējas labāk aizsargājot abu lietas dalībnieku intereses.

77 Tādējādi varētu tikt atzīta dokumenta, ar kuru ierosina lietu, autora iespēja novērst nepieciešamā pielikuma tulkojuma neesamību, pēc iespējas ātrāk to nosūtot saskaņā

ar Regulā Nr. 1348/2000 paredzētajiem noteikumiem. Attiecībā uz tulkojuma nosūtīšanas sekām uz izsniegšanas datumu Tiesa uzskatīja, ka tās ir jānosaka pēc analogijas ar dubulto datumu sistēmu, kas noteikta Regulas Nr. 1348/2000 9. panta 1. un 2. punktā (iepriekš minētais spriedums lietā *Leffler*, 65.–67. punkts), lai aizsargātu lietas dalībnieku intereses.

78 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izsniedzamā dokumenta, ar kuru ierosina lietu, adresātam nav tiesību atteikties saņemt šo dokumentu, ja tas šim adresātam ļauj izmantot savas tiesības sūtītājas dalībvalsts tiesvedībā, ja šim dokumentam pielikumā ir dokumentārie pierādījumi, kas nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot, bet kam ir tikai pierādījumu funkcija un kas nav nepieciešami prasības priekšmeta un pamatojuma izpratnei. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai dokumenta, ar kuru ierosina lietu, saturs ļauj atbildētājam izmantot savas tiesības vai arī nosūtītājam ir jānovērš nepieciešamā pielikuma tulkojuma neesamība.

Par otro jautājumu

79 Ar savu otro jautājumu, kas uzdots gadījumam, ja tiktu atbildēts, ka dokumenta adresāts drīkst atteikties saņemt dokumentu, ja tā pielikumi nav iztulkoti, iesniedzējtiesa vaicā, vai Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiek uzskatīts, ka izsniedzamā dokumenta adresāts “saprot” sūtītājas dalībvalsts valodu šīs regulas izpratnē, ja tas līgumā, kas tā profesionālās darbības ietvaros noslēgts ar prasītāju, vienojas, ka sarakstes valoda ir sūtītājas dalībvalsts

valoda. Ņemot vērā atrunu, kas formulēta, atbildot uz pirmo jautājumu, ir jāatbild uz otro jautājumu.

- 80 Lai noteiktu, vai izsniedzamā dokumenta adresāts saprot sūtītājas dalībvalsts valodu, kurā ir izstrādāts dokuments, tiesai ir jāpārbauda visas norādes, ko tai šajā sakarā iesniedzis prasītājs.
- 81 Lietas dalībnieki, kas iesnieguši apsvērumus, pārstāv dažādus viedokļus par to, vai ir jāpieņem, ka dokumenta adresāts saprot sūtītājas dalībvalsts valodu tādēļ, ka ir parakstījis tādu klauzulu par valodas lietošanu kā apraksta iesniedzējtiesa.
- 82 Pēc *Grimshaw* biroja domām, tikai tas pats var noteikt, vai saprot izsniegto dokumentu. *IHK Berlin* aizstāv pretēju viedokli, proti, ka šādas klauzulas parakstīšana ļauj uzskatīt, ka šī valoda ir pieņemta par tiesas dokumentu izsniegšanas valodu pēc analogijas ar to, kā lietas dalībnieku starpā ir spēkā jurisdikcijas klauzula.
- 83 Citi lietas dalībnieki, kas iesniedza apsvērumus, uzskata, ka no šādas klauzulas nevar izdarīt secinājumus par to, ka dokumentā izmantotā valoda ir zināma Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, bet tā ir uzskatāma par norādi uz šīs valodas zināšanām. *Weiss* birojs, kā arī Čehijas un Slovākijas valdības *inter alia* uzsver, ka sarakstei vajadzīgais valodas zināšanu līmenis nav tāds pats kā aizstāvībai tiesā nepieciešamais.

84 *Grimshaw* biroja interpretācijai nevar piekrist, jo tās rezultātā izsniegšanas efektīvais raksturs būtu atkarīgs no dokumenta adresāta labās gribas.

85 Tāpat nav iespējams pieņemt *IHK Berlin* piedāvāto interpretāciju. Lai Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunktam nodrošinātu lietderīgo iedarbību, kompetentajai tiesai ir jāpārlicinās, ka šīs tiesību normas nosacījumi faktiski ir izpildīti. Šajā ziņā klauzulas, kas paredz attiecīgās valodas izmantošanu sarakstē, parakstīšana un līguma izpilde nevar ļaut pieņemt, ka līgumā minētā valoda ir zināma.

86 Turpretī ir jāuzskata, ka šādas klauzulas parakstīšana norāda uz izsniedzamā dokumenta valodas zināšanām. Turklāt šai norādei ir vēl lielāka nozīme, jo šī klauzula attiecas ne tikai uz saraksti līgumslēdzēju pušu starpā, bet arī ar publiskajām iestādēm un institūcijām. To varētu apstiprināt arī citas norādes, kā, piemēram, tas, ka dokumenta adresāts saraksti faktiski ir veicis izsniegtā dokumenta valodā, vai tas, ka sākotnējā līgumā ir klauzula, kas strīda gadījumā piešķir jurisdikciju sūtītājam dalībvalstij vai paredz to, ka šim līgumam ir piemērojamas šīs dalībvalsts tiesības.

87 Kā norādīja *Weiss* birojs un Čehijas un Slovākijas valdības, sarakstei vajadzīgais valodas zināšanu līmenis nav tāds pats kā aizstāvībai tiesā nepieciešamais. Tomēr runa ir par faktu, kas tiesai ir jāņem vērā, pārbaudot, vai izsniedzamā dokumenta adresāts spēj saprast dokumentu tādā veidā, lai varētu izmantot savas tiesības. Tiesai saskaņā ar līdzvērtības principu ir jāņem vērā apmērs, kādā indivīds, kas dzīvo sūtītājā dalībvalstī, var saprast šis valsts valodā izstrādāto tiesas dokumentu.

- 88 Uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, ka izsniegtā dokumenta adresāts līgumā, kas tā profesionālās darbības ietvaros noslēgts ar prasītāju, ir vienojies, ka sarakstes valoda ir sūtītājas dalībvalsts valoda, nedod pamatu pieņemumam, ka valoda ir zināma, bet ir norāde, ko tiesa var ņemt vērā, pārbaudot, vai šis adresāts saprot sūtītājas dalībvalsts valodu.

Par trešo jautājumu

- 89 Ar savu trešo jautājumu, kas uzdots gadījumam, ja uz otro iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu tiktu sniegta noliedzoša atbilde, iesniedzējtiesa jautā, vai Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izsniegtā dokumenta adresāts nedrīkst katrā ziņā atsaukties uz šo tiesību normu, lai atteiktos saņemt dokumenta pielikumus, kas nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot, ja tas savas profesionālās darbības ietvaros ir noslēdzis līgumu, kurā vienojies par to, ka sarakste notiek sūtītājas dalībvalsts valodā, un ja pielikumi, pirmkārt, attiecas uz minēto saraksti un, otrkārt, ir izstrādāti valodā, par kuru bija vienošanās.
- 90 No Tiesas atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka noteiktu izsniegtā dokumenta, ar kuru ierosina lietu, pielikumu tulkojums var tikt pieprasīts, ja šā iztulkotā dokumenta saturs nav pietiekams, lai noteiktu prasības priekšmetu un pamatojumu un tādējādi ļautu atbildētājam izmantot savas tiesības, jo noteikta būtiska informācija par šo prasību atrodas šajos pielikumos.

91 Tomēr šāds tulkojums nav vajadzīgs, ja no faktiskajiem apstākļiem izriet, ka dokumenta, ar kuru ierosina lietu, adresātam ir zināms šo pielikumu saturs. Tā tas ir gadījumā, ja adresāts ir to autors vai tiek pieņemts, ka tas saprot saturu, piemēram, tādēļ ka savas profesionālās darbības ietvaros ir parakstījis līgumu, kurā vienojies, ka sarakste notiks sūtītājas dalībvalsts valodā, un ja pielikumi, pirmkārt, attiecas uz minēto saraksti un, otrkārt, ir izstrādāti valodā, par kuru bija vienošanās.

92 Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izsniedzamā dokumenta, ar kuru ierosina lietu, adresāts katrā ziņā nedrīkst atsaukties uz šo tiesību normu, lai atteiktos saņemt dokumenta pielikumus, kas nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot, ja tas savas profesionālās darbības ietvaros ir noslēdzis līgumu, kurā vienojies, ka sarakste notiks sūtītājas dalībvalsts valodā, un ja pielikumi attiecas uz minēto saraksti un ir izstrādāti valodā, par kuru bija vienošanās.

Par tiesāšanās izdevumiem

93 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izsniedzamā dokumenta, ar kuru ierosina lietu, adresātam nav tiesību atteikties saņemt šo dokumentu, ja tas šim adresātam ļauj izmantot savas tiesības sūtītājas dalībvalsts tiesvedībā, ja šim dokumentam pielikumā ir dokumentārie pierādījumi, kas nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot, bet kam ir tikai pierādījumu funkcija un kas nav nepieciešami prasības priekšmeta un pamatojuma izpratnei.

Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai dokumenta, ar kuru ierosina lietu, saturs ļauj atbildētājam izmantot savas tiesības vai arī nosūtītājam ir jānovērš nepieciešamā pielikuma tulkojuma neesamība;

- 2) Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, ka izsniegtā dokumenta adresāts līgumā, kas tā profesionālās darbības ietvaros noslēgts ar prasītāju, ir vienojies, ka sarakstes valoda ir sūtītājas dalībvalsts valoda, nedod pamatu pieņemumam, ka valoda ir zināma, bet ir norāde, ko tiesa var ņemt vērā, pārbaudot, vai šis adresāts saprot sūtītājas dalībvalsts valodu;

- 3) **Regulas Nr. 1348/2000 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izsniedzamā dokumenta, ar kuru ierosina lietu, adresāts katrā ziņā nedrīkst atsaukties uz šo tiesību normu, lai atteiktos saņemt dokumenta pielikumus, kas nav izstrādāti saņēmējas dalībvalsts valodā vai sūtītājas dalībvalsts valodā, ko adresāts saprot, ja tas savas profesionālās darbības ietvaros ir noslēdzis līgumu, kurā vienojies, ka sarakste notiks sūtītājas dalībvalsts valodā, un ja pielikumi attiecas uz minēto saraksti un ir izstrādāti valodā, par kuru bija vienošanās.**

[Paraksti]